

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС (ДВ, БР. 26 ОТ 1968 Г.)

Обн. ДВ. бр.67 от 4 август 2023г.

Проект: 49-353-03-6/26.05.2023 г.

§ 1. В чл. 67 ал. 3 се изменя така:

"(3) Когато отложеното наказание лишаване от свобода е не по-малко от шест месеца, съдът може да постанови една или няколко от пробационните мерки по чл. 42а, ал. 2 през изпитателния срок."

§ 2. В чл. 78а, ал. 7 накрая се добавя "освен в случаите, когато то е обида или клеветата".

§ 3. В чл. 93, т. 31 думите "предшествано от системно" се заменят с "извършено чрез".

§ 4. В чл. 116, ал. 1, т. 11 след думата "расистки" съюзът "или" се заменя със запетая, а преди думата "подбуди" се добавя "или свързани със сексуалната ориентация".

§ 5. В чл. 131, ал. 1, т. 12 след думата "расистки" съюзът "или" се заменя със запетая, а преди думата "подбуди" се добавя "или свързани със сексуалната ориентация".

§ 6. В чл. 142, ал. 2 се създава т. 9:

"9. деянието е извършено по расистки, ксенофобски или свързани със сексуалната ориентация подбуди."

§ 7. В чл. 142а ал. 3 се изменя така:

"(3) Ако деянието по ал. 1 и 2 е извършено:

1. по отношение на бременна жена, малолетно или непълнолетно лице;
2. по отношение на лице, ползващо се с международна защита;
3. по расистки, ксенофобски или свързани със сексуалната ориентация подбуди, наказанието е лишаване от свобода от три до десет години."

§ 8. В чл. 143 ал. 3 се изменя така:

"(3) Ако деянието по ал. 1 е извършено:

1. в условията на домашно насилие;
 2. по расистки или ксенофобски подбуди,
- наказанието е лишаване от свобода от три до десет години."

§ 9. В чл. 144 ал. 3 се изменя така:

"(3) Наказанието е лишаване от свобода до шест години, когато:

1. деецът се е закарнал с убийство;
2. деянието е извършено от лице по чл. 142, ал. 2, т. 6 и 8;
3. деянието е извършено в условията на домашно насилие;
4. деянието е извършено по расистки или ксенофобски подбуди."

§ 10. В чл. 144а, ал. 3 след думата "насилие" се добавя "или по расистки или ксенофобски подбуди".

§ 11. В глава втора от особената част, в раздел V се създава чл. 144б:

"Чл. 144б. (1) Който чрез сила, заплашване или по друг начин изтезава друго, за да даде

той или друго лице сведение или признание, за да бъде наказан за деяние, което той или друг е извършил или се подозира, че е извършил, се наказва за изтезание с лишаване от свобода от една до шест години, ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) Когато деянието е извършено от длъжностно лице при или по повод изпълнение на службата му, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години."

§ 12. В чл. 148 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 2 думите "печатно произведение" се заменят със "средства за масова информация";

б) точка 3 се отменя;

в) в т. 4 след думите "функцията му" запетаята се заменя с точка и запетая;

г) създава се т. 5:

"5. нанесена по расистки или ксенофобски подбуди,";

д) думите "три хиляди" се заменят с "петстотин".

2. В ал. 2 думите "пет хиляди" се заменят с "хиляда".

§ 13. В чл. 148а думите "печатни произведения" се заменят със "средства за масова информация".

§ 14. В чл. 155а, ал. 1 думите "от една до шест години" се заменят с "от три до десет години", а думите "от пет хиляди до десет хиляди" се заменят с "от десет хиляди до двадесет хиляди".

§ 15. В чл. 155б се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до шест години" се заменят с "от три до десет години".

2. В ал. 2 думите "от две до осем години" се заменят с "от пет до десет години".

3. В ал. 3 думите "от три до десет години" се заменят с "от пет до петнадесет години".

§ 16. В чл. 155в се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до шест години" се заменят с "от три до седем години".

2. В ал. 2 думите "от две до осем години" се заменят с "от три до десет години".

§ 17. В чл. 156, ал. 1 думите "до хиляда" се заменят с "до десет хиляди".

§ 18. В чл. 157 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите "от три до десет години" се заменят с "от пет до десет години".

2. В ал. 3 думите "от три до дванадесет години" се заменят с "от пет до дванадесет години".

3. В ал. 4 думите "от две до шест години" се заменят с "от три до десет години".

4. В ал. 5 думите "от две до осем години" се заменят с "от три до десет години".

5. В ал. 6 думите "от две до шест години" се заменят с "от три до десет години".

§ 19. В чл. 158а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до шест години" се заменят с "от три до десет години".

2. В ал. 2 думите "от една до шест години" се заменят с "от три до десет години".

3. В ал. 3 думите "от две до осем години" се заменят с "от три до осем години".

4. В ал. 4, т. 1 думите "от две до осем години" се заменят с "от три до десет години".

5. В ал. 5 думите "до три години" се заменят с "до пет години".

§ 20. В чл. 159 се правят следните изменения:

1. В ал. 4 думите "до шест години" се заменят с "от три до шест години", а думите "до осем хиляди" се заменят с "до десет хиляди".

2. В ал. 5 думите "от две до осем години" се заменят с "от три до десет години", а думите "до десет хиляди" се заменят с "до двадесет хиляди".

3. В ал. 6 думите "до една година" се заменят с "до пет години", а думите "до две хиляди" се заменят с "до десет хиляди".

§ 21. В чл. 162 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата "раса" се поставя запетая и се добавя "цвят на кожата, произход", а след думите "етническа принадлежност" се добавя "или сексуална ориентация".

2. В ал. 2 след думата "раса" се поставя запетая и се добавя "цвят на кожата, произход", а думите "религия или политически убеждения" се заменят с "религия, политически убеждения или сексуална ориентация".

§ 22. В чл. 163, ал. 1 текстът преди т. 1 се изменя така:

"(1) Лицата, които участват в тълпа, събрана за нападение на групи от населението, отделни граждани или техни имоти във връзка с тяхната раса, цвят на кожата, произход, народност, етническа принадлежност или сексуална ориентация, се наказват:".

§ 23. В чл. 164 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2 след думата "символи" се поставя запетая и се добавя "гробове".

2. Създава се ал. 3:

"(3) Наказанието е лишаване от свобода до пет години или пробация, както и глоба от пет хиляди до десет хиляди лева, когато деянието по ал. 2 е извършено по расистки или ксенофобски подбуди."

§ 24. В чл. 172 ал. 1 се изменя така:

"(1) Който съзнателно попречи на някого да постъпи на работа или го принуди да напусне работа поради неговата народност или етническа принадлежност, раса, цвят на кожата, религия, социален произход, сексуална ориентация, членуване или нечленуване в синдикална или друга организация, политическа партия, организация, движение или коалиция с политическа цел или поради неговите или на ближните му политически или други убеждения, се наказва с лишаване от свобода до три години или с глоба до пет хиляди лева."

§ 25. В чл. 172а се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

"(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който изгражда или поддържа информационна система или предоставя услуга на информационното общество с цел извършване на престъпления по ал. 1 и получаване на материална облага."

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и се изменя така:

"(3) Който без необходимото по закон съгласие държи материални носители, съдържащи чужд обект на авторско или сродно на него право, при което паричната равностойност на един или повече от обектите надхвърля 70 минимални работни заплати и обектите надхвърлят петдесет броя, или държи матрица за възпроизвеждане на такива носители, се наказва с лишаване от свобода от две до шест години и с глоба от две хиляди до десет хиляди лева."

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите "ал. 1 и 2" се заменят с "ал. 1 - 3".

4. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея думите "ал. 2" се заменят с "ал. 3".

5. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

6. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и се изменя така:

"(7) Когато предметът на престъплението принадлежи на дееца, същият се отнема в полза на държавата."

§ 26. В чл. 172б ал. 3 се изменя така:

"(3) Когато предметът на престъплението принадлежи на дееца, същият се отнема в полза на държавата."

§ 27. В глава трета се създава раздел IX с чл. 174б:

"Раздел IX

Престъпления против правото на работниците и служителите да се сдружават в синдикални организации и съюзи

Чл. 174б. (1) Който чрез насилие, заплаха или по друг незаконен начин пречи на някого да осъществи свое право на синдикално сдружаване, като го принуди противно на убежденията или волята му да членува или да се откаже от членство в синдикална организация, или му попречи да създаде такава, се наказва с лишаване от свобода до три години или с глоба до пет хиляди лева.

(2) Който чрез насилие, заплаха или по друг противозаконен начин пречи на някого да осъществи произтичащи от упражненото му право на синдикално сдружаване права, се наказва с лишаване от свобода до една година или с глоба до три хиляди лева.

(3) Ако деянието по ал. 1 или 2 е извършено повторно, наказанието е лишаване от свобода до пет години или с глоба до десет хиляди лева."

§ 28. В чл. 175, ал. 1 след думите "чл. 172, ал. 2" се поставя запетая, а думите "и чл. 173, ал. 1 и 2" се заменят с "чл. 173, ал. 1 и 2 и чл. 174б".

§ 29. В чл. 216 ал. 5 се изменя така:

"(5) Наказанието е лишаване от свобода до десет години, като съдът може да постанови и лишаване от права по чл. 37, ал. 1, т. 6 и 7, когато:

1. деянието е свързано с унищожаване или повреждане на елементи от далекосъобщителната мрежа;
2. от деянието са причинени значителни вреди или са настъпили други тежки последици;
3. деянието е извършено от лице по чл. 142, ал. 2, т. 6 и 8;
4. деянието е извършено по расистки, ксенофобски или свързани със сексуалната ориентация подбуди."

§ 30. В чл. 279 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "до пет години и с глоба от сто до триста лева" се заменят с "от три до шест години и с глоба от хиляда до пет хиляди лева".

2. Алинея 2 се изменя така:

"(2) Ако деянието по ал. 1 е извършено повторно или представлява опасен рецидив, наказанието е лишаване от свобода от три до осем години и глоба от пет хиляди до десет хиляди лева."

3. В ал. 4 думите "до две години" се заменят с "до три години".

§ 31. В чл. 280 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите "от една до шест години" се заменят с "от три до осем години".

2. В ал. 2:

а) в текста преди т. 1 думите "от една до шест години" се заменят с "от три до десет години";

б) точка 1 се изменя така:

"1. през границата на страната е преведено малолетно или непълнолетно лице;"

в) в т. 5 след думите "група или организация" се добавя "или е извършено по поръчение и/или в изпълнение на решение на организирана престъпна група";

г) създават се т. 7 и 8:

"7. деянието е съпроводено със съпротива и/или неподчинение спрямо орган на властта;

8. деянието е извършено чрез разрушаване, подкопаване или повреждане на съоръжение за охрана на границата."

3. Алинея 4 се изменя така:

"(4) Ако деянието по ал. 1 и 2 е извършено повторно или представлява опасен рецидив, наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години, глоба от десет хиляди до тридесет хиляди лева и конфискация на част или цялото имущество на дееца."

4. Създава се ал. 5:

"(5) В случаите по ал. 2, т. 5 превозното средство се отнема в полза на държавата, ако е собственост на дееца или се налага глоба в размер на пазарната стойност на превозното средство в лева, когато не е негова собственост."

§ 32. В чл. 281 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

"(1) Който по какъвто и да е начин противозаконно подпомага чужденец да пребивава или преминава в страната в нарушение на закона, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба от три хиляди до десет хиляди лева."

2. В ал. 2:

а) текстът преди т. 1 се изменя така:

"(2) Наказанието е лишаване от свобода от две до десет години и глоба от пет хиляди до двадесет хиляди лева, когато деянието е:";

б) в т. 2 накрая се добавя "или по поръчение и/или в изпълнение на решение на организирана престъпна група;"

в) точка 4 се изменя така:

"4. извършено по отношение на малолетно или непълнолетно лице;"

г) създават се т. 6 и 7:

"6. извършено с цел деецът да набави за себе си или за друго имотна облага;

7. съпроводено със съпротива и/или неподчинение спрямо орган на властта."

3. Алинея 3 се изменя така:

"(3) Ако деянието по ал. 1 и 2 е извършено повторно или представлява опасен рецидив, наказанието е лишаване от свобода от три до дванадесет години и глоба от десет хиляди до тридесет хиляди лева."

4. Създава се ал. 4:

"(4) В случаите по ал. 2, т. 1 превозното средство се отнема в полза на държавата, ако е собственост на дееца, или се налага глоба в размер на пазарната стойност на превозното средство в лева, когато не е негова собственост."

§ 33. В чл. 320 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите "разпространяване на печатни произведения" се заменят със "средства за масова информация".

2. Създава се ал. 3:

"(3) Наказанието по ал. 2 се налага и когато деянието по ал. 1 е извършено по расистки, ксенофобски или свързани със сексуалната ориентация подбуди".

§ 34. В чл. 325а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 и 2 цифрата "пет" се заменя със "шест".

2. Създава се ал. 5:

"(5) Когато деянието по ал. 1 - 3 представлява опасен рецидив, наказанието е лишаване от свобода от две до седем години и глоба от десет хиляди до двадесет хиляди лева".

§ 35. В чл. 325б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите "до три" се заменят с "от една до четири".

2. В ал. 2 в текста преди т. 1 думите "от една до три" се заменят с "от две до четири".

3. Създава се ал. 3:

"(3) Когато деянието по ал. 2 и 3 представлява опасен рецидив, наказанието е лишаване от свобода от две до пет години и глоба от пет хиляди до десет хиляди лева."

§ 36. В чл. 330, ал. 2 се създава т. 6:

"6. ако палещът е извършен по расистки или ксенофобски подбуди."

§ 37. В чл. 343 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, буква "в" думите "от две до шест години" се заменят с "от три до осем години", а думите "от три до десет години" се заменят с "от пет до дванадесет години".

2. В ал. 3:

а) в текста преди буква "а" след думите "или техни аналози" се добавя "или лицето без медицински причини откаже да бъде тествано за алкохол и/или наркотични вещества, или техните аналози" и след думите "необходимата правоспособност" се добавя "когато такава се изисква по закон, както и след превишаване на разрешената скорост в населено място с повече от 50 км/ч или ако деянието е извършено след преминаване на червен сигнал на светофарната уредба";

б) в буква "б" думата "три" се заменя с "пет", а думите "от пет до двадесет години" се заменят с "от десет до двадесет години".

3. Създава се ал. 5:

"(5) В случаите по ал. 3 и 4 съдът може да отнеме в полза на държавата въздухоплавателното средство, моторното превозно средство, плавателния съд или специалната машина, което е послужило за извършване на престъплението и е собственост на дееца, а когато деецът не е собственик - да присъди равностойността му."

§ 38. В чл. 343б се правят следните допълнения:

1. В ал. 3 след думата "аналози" се поставя запетая и се добавя "установена по надлежния ред".

2. Създават се ал. 5 - 7:

"(5) В случаите по ал. 1 - 4 съдът отнема в полза на държавата моторното превозно средство, послужило за извършване на престъплението и е собственост на дееца, а когато деецът не е собственик - да присъди равностойността му.

(6) Който управлява моторно превозно средство и откаже да му бъде извършена проверка по надлежния ред за установяване на употребата на алкохол и/или наркотични вещества или техни аналози, след като е бил наказван за някое от тези деяния по административен ред, се наказва с лишаване от свобода до шест месеца и с глоба от две хиляди лева.

(7) Деецът не се наказва, ако отказът по ал. 6 се дължи на независещи от него причини."

§ 39. В чл. 354б, ал. 2, т. 5 думите "масово осведомяване" се заменят с "масова информация".

§ 40. Член 419а се изменя така:

"Чл. 419а. (1) Който публично оправдава, отрича или грубо омаловажава извършено престъпление по тази глава и деянието е извършено по начин, който може да създаде опасност да се упражни насилие или да се създаде омраза срещу отделни лица или групи от хора, обединени по раса, цвят на кожата, религия, произход, национална или етническа принадлежност, се наказва с лишаване от свобода от една до пет години.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и когато престъплението по тази глава е извършено по време на и във връзка с националсоциалистическия режим.

(3) Който подбужда друго към престъпление по ал. 1 и 2, се наказва с лишаване от свобода до една година."

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 41. Висящите производства за престъпления по чл. 279, ал. 1, чл. 281, ал. 1 и чл. 325а, ал. 1 и 2 се довършват по досегашния ред.

§ 42. В Закона за автомобилните превози (обн. ДВ, бр. 82 от 1999 г.; изм., бр. 11 и 45 от 2002 г., бр. 99 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 88, 92, 95, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 85, 92 и 102 от 2006 г., бр. 42, 80 и 109 от 2007 г., бр. 102 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., бр. 41 от 2010 г., бр. 17 от 2011 г., бр. 38, 50, 60, 99 и 103 от 2012 г., бр. 15, 23, 66 и 109 от 2013 г., бр. 11, 60, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14, 60, 81 и 100 от 2015 г., бр. 32, 58 и 59 от 2016 г., бр. 9 и 93 от 2017 г., бр. 62, 80 и 105 от 2018 г., бр. 60, 71 и 108 от 2020 г., бр. 21, 22 и 23 от 2021 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 2021 г. - бр. 84 от 2021 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 92:

а) в ал. 1 изречения второ и трето се заличават;

б) алинеи 5 и 6 се отменят.

2. В чл. 106а, ал. 2, т. 3 думите "и контролния талон към него" се заличават.

§ 43. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г., бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79, 92, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 61, 64, 80, 82, 85 и 102 от 2006 г., бр. 22, 51, 97 и 109 от 2007 г., бр. 36, 43, 69, 88 и 102 от 2008 г., бр. 74, 75, 82 и 93 от 2009 г., бр. 54, 98 и 100 от 2010 г., бр. 10, 19, 39 и 48 от 2011 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2012 г. - бр. 20 от 2012 г.; изм., бр. 47, 53, 54, 60 и 75 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 19, 37, 79, 92, 95, 101 и 102 от 2015 г., бр. 13, 50, 81, 86, 98 и 101 от 2016 г., бр. 9, 11, 54, 58, 77 и 97 от 2017 г., бр. 2, 7, 17, 55, 59, 62, 77, 86 и 105 от 2018 г., бр. 13, 17 и 60 от 2019 г., бр. 51, 60, 69, 71, 104 и 109 от 2020 г., бр. 18 и 23 от 2021 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2021 г. - бр. 26 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 2021 г. - бр. 84 от 2021 г.; изм., бр. 102 от 2022 г., бр. 14 от 2023 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2023 г. - бр. 59 от 2023 г.; изм., бр. 65 от 2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 91, ал. 3 накрая се добавя "звената за реакция при бедствия, аварии и аварийна помощ и превенция, определени от кметовете на съответната община, съгласувано с министъра на вътрешните работи".

2. В чл. 100, ал. 1, т. 1 думите "и контролния талон към него" се заличават.

3. В чл. 157:

а) в ал. 1, изречение първо думите "контролен талон за потвърждаване валидността на притежаваното свидетелство и" се заличават и се създава изречение трето: "В националния регистър за водачите и техните нарушения и наказания по чл. 165, ал. 1, т. 6 се съхранява информация за контролните точки за отчет на извършените нарушения.";

б) алинеи 6, 7 и 8 се отменят.

4. В чл. 160:

а) алинея 1 се изменя така:

"(1) Дубликат на свидетелство за управление се издава, когато свидетелството е изгубено, откраднато, повредено или унищожено, което притежателят декларира в заявлението за издаване на дубликат.";

б) в ал. 3 думите "или контролен талон към него" се заличават.

5. В чл. 183, ал. 1, т. 1 след думите "за управление" запетаята и думите "контролен талон" се заличават.

§ 44. В Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" (обн., ДВ, бр. 109 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 94 от 2008 г., бр. 22, 35, 42, 82 и 93 от 2009 г., бр. 16, 80 и 97 от 2010 г., бр. 9 и 100 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15, 30, 52, 65 и 71 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 24 и 61 от 2015 г., бр. 15, 101, 103 и 105 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 7, 27, 55, 56 и 88 от 2018 г., бр. 7, 17, 94 и 99 от 2019 г. и бр. 51 от 2020 г.) в чл. 42а, ал. 3 думите "чл. 172а, ал. 3 и 4" се заменят с "чл. 172а, ал. 4 и 5".

Законът е приет от 49-ото Народно събрание на 28 юли 2023 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.